

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 351

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 juli 2009

In deze brief informeer ik u over de uitkomsten van de Landbouwwraad die op 13 juli jl. in Brussel plaatsvond.

De Raad heeft op maandag 13 juli allereerst gesproken over het Werkprogramma van het per 1 juli aangetreden Zweedse EU-voorzitterschap. Vervolgens kwamen de situatie op de zuivelmarkt, de coördinatie van landbouwonderzoek en de landbouwbijslage bij het Witboek Klimaatadaptatie aan bod. Onder «diversen» werd op verzoek van Slovenië de bijenteelt besproken en op verzoek van Litouwen kwamen exportrestituties voor kaas ter sprake.

Werkprogramma van het Zweeds Voorzitterschap
(Presentatie van het Voorzitterschap)

Het Zweeds Voorzitterschap presenteerde zijn werkprogramma voor het komende halfjaar. Het Zweeds Voorzitterschap heeft drie prioriteiten:

- De mondiale uitdagingen rondom voeding en klimaat: in het vraagstuk rondom de toegang tot voedsel, nu en in de toekomst, staat onder andere de rol van de Food and Agriculture Organisation (FAO) centraal. Op het gebied van klimaat zijn de onderhandelingen in Kopenhagen cruciaal. Het Zweeds Voorzitterschap gaf aan dat de landbouw een belangrijke sector is binnen het thema klimaat. Dit onderwerp zal ook besproken worden tijdens de informele Landbouwwraad, half september in Växjö, Zweden;
- Gezonde veehouderij en gezonde dieren: binnen dit thema zal er onder andere begin oktober in Zweden een conferentie over dierenbescherming georganiseerd worden;
- Duurzame visserij: het Voorzitterschap wil komend halfjaar onder meer intensief gaan werken aan een nieuwe controleverordening.

Ook op andere gebieden toont Zweden zich een ambitieus voorzitter: voedingsmiddelen, het hygiënepakket, toekomst Gemeenschappelijk

Landbouwbeleid (GLB), vereenvoudiging GLB en de situatie op de zuivelmarkt zullen het komende halfjaar allemaal aan de orde komen. Ik heb het Zweeds Voorzitterschap veel succes toegewenst en mijn constructieve samenwerking toegezegd.

Situatie op de zuivelmarkt
(Presentatie van de Commissie)

Commissaris Fischer Boel (Landbouw en Plattelandsontwikkeling) gaf aan dat de zuivelsector in een moeilijke situatie zit. De Commissie presenteerde een ontwerpverordening waarmee de interventieperiode voor boter en magere melkpoeder verlengd wordt tot na augustus 2009. Hiermee wil de Commissie een signaal aan de markt afgeven zodat de producentenprijzen stabiliseren. Het nieuw gekozen Europees Parlement heeft recht van advies. Verder kondigde de Commissaris aan nog deze maand het zuivelmarktrapport te willen presenteren waar de Europese Raad van 19 juni jl. om heeft verzocht.

Veel lidstaten steunden het voorstel van de Commissie voor verlenging van de interventie. Het voorstel zal nader behandeld worden in een extra ingelaste Landbouwrapport op 7 september a.s. De overgrote meerderheid van lidstaten steunde het voorstel van de Commissie voor een verlenging van de interventieperiodes.

Ook ik heb mij achter het Commissievoorstel geschaard. Tegelijkertijd heb ik aangegeven zeer terughoudend te staan tegenover de verhoging van exportrestituties en de aandacht gevraagd voor alertheid als het gaat om nationale steunmaatregelen van lidstaten. Het is belangrijk dat die in overeenstemming zijn met mededingingsregels en het gelijke speelveld in de EU niet verstoren. Tenslotte heb ik opgemerkt dat we ons in de *Health Check* gecommitteerd hebben aan een zachte landing van de melkquotering in 2015 en dat Nederland, ondanks de lage prijzen, nog altijd behoefte heeft aan verdere quotumverhoging.

Landbouwonderzoek
(Presentatie van de Commissie)

Commissaris Potoènik (Onderzoek) gaf een toelichting bij een voortgangsrapport van de Commissie over de strategie op het gebied van landbouwonderzoek. Hij gaf een overzicht van de activiteiten van het Permanent Comité voor Onderzoek in de Landbouw. Dit comité adviseert over de coördinatie van het landbouwonderzoek in Europa en werkt aan een efficiënte onderzoeksagenda voor de lange termijn.

Net als Nederland hebben veel lidstaten aangegeven dat kennisontwikkeling een cruciale rol speelt in de aanpak van maatschappelijke vraagstukken. Nederland heeft daarbij ook gewezen op nieuwe uitdagingen als klimaatverandering en energie. Ook heeft Nederland aangegeven de «gouden driehoek» te willen versterken via verbinding van onderzoek, onderwijs en maatschappelijke partijen. De meeste lidstaten toonden zich evenals Nederland van mening dat grensoverschrijdende, communautaire samenwerking op het terrein van landbouwonderzoek van groot belang is. De Raad heeft aangegeven dat het Permanent Comité voor Onderzoek in de Landbouw haar huidige werkzaamheden vooral moet voortzetten.

Landbouwbijlage bij Witboek Klimaatadaptatie (Presentatie van de Commissie en gedachtewisseling)

Commissaris Fischer Boel presenteerde de landbouwbijlage bij het Witboek Klimaatadaptatie. Hierin wordt gekeken welke aanpassingen er aan het landbouwbeleid van de Europese Unie nodig zijn in het kader van de klimaatverandering. Het gaat dan bijvoorbeeld om het verminderen van de emissie van broeikasgassen. De landbouwsector zelf zal zich moeten aanpassen. Tegelijkertijd moet de voedselproductie op peil blijven, gezien de groeiende wereldbevolking. De Commissie houdt in de landbouwbijlage rekening met het feit dat de verwachte gevolgen van klimaatverandering en het aanpassingsvermogen van de diverse lidstaten verschillend zijn. De Commissie wil concrete oplossingen aanreiken.

In een volledige tafelronde passeerden veel onderwerpen de revue. Lidstaten gaven aan de volgende aspecten van klimaatadaptatie van belang te vinden: versteviging van landbouw als versterker van ecosysteemdiensten en de bescherming van ecosystemen; behoud van biodiversiteit; de ontwikkeling van resistente gewassen (onder andere tegen droogte); beter bodembeheer en het voorkomen van bodemerosie; duurzame ontwikkeling van bosbouw; het binden en opslaan van koolstof; en het opvangen van droogte en overstromingen door waterretentie. Ook wensten lidstaten op veel gebieden meer onderzoek: de vermindering van emissies van broeikasgassen van landbouwsector; evaluaties van de kwetsbaarheid van de landbouwsector; biomassatechnologie; analyse van risico's (en daarbij verzekeringsystemen) op natuurrampen op lokaal, nationaal en Europees niveau; en de ontwikkeling van tropische ziektes en de resistentie daartegen. Er werd zelfs gevraagd naar onderzoek naar «regenmaaktechnologieën».

Ik heb aangegeven klimaatadaptatie en -mitigatie enorm belangrijk te vinden en dit onderwerp ook uitgebreid besproken te hebben in het kader van VN-commissie voor duurzame ontwikkeling (CSD-17). Voor Nederland, zo gaf ik aan, ligt de focus op water. Ik heb aangegeven daarbij te denken aan efficiënt zoetwatergebruik, waterberging en de teelt op brak water of brakke grond. Ik heb ook benadrukt dat we in de strijd tegen klimaatverandering niet kunnen zonder innovatief onderzoek. Daarbij denk ik aan onderzoek naar nieuwe resistente gewassen, bijvoorbeeld in het kader van de teelt op brak water, aan de onderzoek naar projecten als de energieleverende kas en onderzoek naar de inzet van bodems en vegetatie om CO₂ op te slaan.

De Commissaris gaf aan dat er binnen de *Health Check*-afspraken al mogelijkheden zijn om geld te besteden in het kader van verzekering tegen natuurrampen. Ook merkte de Commissaris op dat lidstaten zich moesten bezinnen op hun standpunt ten aanzien van nieuwe biotechnologieën in het kader van de roep om de ontwikkeling van nieuwe tolerante of resistente gewassen.

Diversen

De Raad heeft onder diversen twee punten besproken.

a) Exportrestitutie voor kaas (Verzoek van de Litouwse delegatie)

Dit onderwerp ligt in verlengde van het agendapunt over de moeilijke situatie in de zuivelmarkt. Litouwen gaf aan de tot nu toe genomen maatregelen niet voldoende te vinden en van mening te zijn dat exportrestituties voor kaas verhoogd moeten worden.

Veel lidstaten steunden Litouwen. De Commissaris gaf aan zich terughoudend te zullen opstellen als het gaat om voorstellen voor exportrestituties voor kaas. Ik steun die benadering. Ook dit onderwerp zal weer besproken worden tijdens de extra ingelaste Landbouwrap van 7 september a.s.

b) Problemen in de bijenteelt

(Verzoek van de Sloveense delegatie)

Slovenië heeft aandacht gevraagd voor de sterke afname van het aantal bijenvolken. Hiermee komt volgens Slovenië niet alleen de bijenteelt en de honingproductie in gevaar, maar ook het behoud van de biodiversiteit en het ecosysteem. Ook ziet Slovenië de apicultuur als belangrijk onderdeel van het cultuurerfgoed. Slovenië bepleit onderzoek zodat de bijenvolken in stand gehouden kunnen worden en vroeg de Commissie uit te zoeken in hoeverre de honingbij als bedreigde diersoort gedefinieerd zou kunnen worden.

Een grote meerderheid van lidstaten steunde de oproep van Slovenië. Ook ik heb aangegeven zorgen te hebben over de afname van het bijenbestand. Ik heb het belang van alle bestuivers benadrukt, maar er tegelijkertijd op gewezen geen voorstander te zijn van aanwijzing van de honingbij als bedreigde diersoort. Deze lijst zou mijns inziens beperkt moeten worden tot wilde dieren en geen gedomesticeerde dieren moeten bevatten.

De Commissie gaf aan dat er al veel actie wordt ondernomen op dit onderwerp. De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) doet momenteel onderzoek. Binnenkort worden hiervan de resultaten verwacht. Binnen de kaders van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zijn ook maatregelen mogelijk om de bijenteelt te stimuleren. Commissaris Fischer Boel nodigde verder alle lidstaten uit om, indien nodig, deze maatregelen vooral te benutten. De bescherming van de honingbij is vastgelegd in de Habitatrichtlijn en binnen de kaders van Natura 2000, zo gaf de Commissaris aan.

Overig

Aan het eind van de vergadering heb ik aangekondigd op de Landbouwrap van 7 september a.s. te willen spreken over de transportverordening. Nederland zal dit punt agenderen als diversienpunt.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg